

מבחן זני עגבניות צ'רי – שטח פתוח
בקעת הירדן עונה 2006/2007

זיוה גלעד, מאיר אחיעם – מו"פ בקעת הירדן
דויד סילברמן, יואל חדד, גיא רשף, עומר זיאדן – שה"מ, משרד החקלאות.

מבוא

בבקעת הירדן מגדלים עגבניות צ'רי בודדות בבתי צמיחה ובשטח פתוח. עקב התנאים המיוחדים של בקעת הירדן יש צורך לבדוק זנים באזור ולא ניתן לסמוך על תוצאות מאזורים אחרים. מזג אויר בבקעת הירדן מתאפיין בטמפרטורות, יום ולילה, גבוהות בסתיו. בבקעת הירדן איכות מים מעולה. תנאים אלה גורמים לצמיחה מופרזת וחנטה לקויה.
בעונה 2005/06 נבדקו בתחנת צבי – מו"פ בקעת הירדן חמישה זני עגבניות צ'רי בודדות בשטח פתוח.

חומרים ושיטות

נבחנו חמישה זנים בארבע חזרות לפי הפרוט הבא :

שם הזן	חברה
4604	הזרע
4602	הזרע
819	הזרע
21.32778-E	אפעל
G-9142	ים תיכון

מועד שתילה - 12/9/06

שתילה שורה לערוגה, מרחק בין השתילים - 0.5 מ'. (סה"כ 1100 שתילים לדונם)

תוצאות

1. רגישות לוירוס צהבון האמיר:

גידול עגבניות בשטח פתוח בבקעת הירדן בשתילה סתווית מצריך גידול של זנים עמידים לוירוס צהבון האמיר (TY). התנהגות הזנים בשטח תאמה את הנתונים הבסיסיים לגבי כושר עמידות לוירוס. כל הזנים שהוגדרו כעמידים/סבילים לוירוס אכן הוכיחו זאת ולא נצפתה כמעט נגיעות בוירוס פרט לזן 819 שאינו עמיד לוירוס צהבון האמיר.

2. יבול – כמות והתפלגות איכות

התחלת קטיף בחלקות הניסוי הייתה ב- 28/11/06 והסתיימה ב-4/4/07. הפרי נקטף בשלב הבשלה כפי שמקובל ליצוא, הושהה בחדר המיון במשך 24-48 שעות ואח"כ עבר מיון לגודל, פרי סדוק או כל פגם אחר לפי מדדים המקובלים ביצוא. סה"כ היבול בזני "הזרע" היה דומה. פוטנציאל יצוא גבוה (90%). כולל בזן 819. למרות שנראתה נגיעות בוירוס צהבון האמיר, הפגיעה בצמחים לא התבטאה בפוטנציאל היבול. לשני הזנים האחרים פוטנציאל יבול נמוך יותר וכן אחוז יצוא נמוך יותר.

טבלה 1: פוטנציאל יבול - מבחן זנים צרי בודדות בשטח פתוח בבקעת הירדן.

חברה	שם הזן	סה"כ יבול (ט/ד')	יבול ליצוא (ט/ד')	% יצוא
הזרע	4604	A	AB	7.2
הזרע	4602	A	A	7.2
הזרע	819	A	A	7.4
אפעל	21.32778-E	AB	BC	5.2
ים תיכון	G-9142	B	C	4.6

אחוז היצוא של הזנים 2132778-E ו-G-9142 נמוך יותר. הסיבה העיקרית לאחוז יצוא נמוך הינה פרי סדוק, 18% מהיבול הפוטנציאלי היה סדוק לאחר השהיה של 24 שעות. (טבלה 2) בכל הזנים גודל הפרי התאים לגדלים הנדרשים ליצוא. בזנים 4604, 4602 ו-819 עיקר הפרי היה בגודל L 26-30 מ"מ קוטר לעומת זאת הזנים 2132778-E ו-G-9142 התאפיינו כקטנים יותר בעיקר גודל M. (טבלה 2)

טבלה 2: רכיבי איכות - מבחן זנים צירי בודדות בשטח פתוח 2006/07.

זן	סה"כ יבול (ט"/ד')	התפלגות גודל ב- %				% פרי לא מתאים לגודל	% סדוקים
		18-22	23-25	26-30	31-35		
4604	8.1	10.1	22.1	56.2	11.6	1.1	10.5
4602	7.7	9.9	20.0	58.4	11.7	1.9	6.7
819	7.8	14.1	22.0	45.6	18.4	3.1	8.2
1.32778-E	6.3	29.3	47.5	19.6	3.6	4.8	18.5
G-9142	5.6	33.2	47.1	19.4	0.2	3.4	18.8

קטיף הפרי החל בסוף נובמבר, בכל הזנים 50-60% מהפרי נקטף עד סוף דצמבר. הזנים 1.32778-E ו-G-9142 הניבו 20% מהיבול במרכז החורף לעומת זאת זני הזרע נתנו את החלק השני של היבול במרץ אפריל ואילו במרכז החורף הניבו רק 10% מפוטנציאל היבול ליצוא. (טבלה 3)

טבלה 3: התפלגות מועד הקטיף לפי חודשים

זן	סה"כ יבול ליצוא (ט"/ד')	% פרי ליצוא בחודשים		
		נובמבר - דצמבר	ינואר-פברואר	מרץ - אפריל
4604	7.2	51.9	16.9	31.1
4602	7.2	50.4	11.4	38.1
819	7.4	66.8	13.3	19.4
21.32778-E	5.2	66.8	22.1	11.1
G-9142	4.6	60.9	24.2	14.8